

AF SPECIALDYRLÆGE, DIPL. EVDC
JENS RUHNAU

PERIODONTAL KIRURGI – DEN "NYE" VERDEN INDENFOR TANDBEHANDLING

I de ikke så gode gamle dage ...

Der var engang hvor dyrlægen til det årlige sundhedseftersyn, skrabede lidt tandsten af tænderne på både hunde og katte. I dag anbefaler jeg ikke denne procedure. Det har stort set ingen gavnlige effekt på behandlingen af tandkødsbetændelse og periodontitis. Til gengæld bliver patienten mere bange for at komme til dyrlægen og for at blive undersøgt i mundhulen. Samtidig demotiveres dyreejere fra den nødvendige behandling, der er en regelret tandrensning i fuld narkose. Og en regelret tandrensning er mere end fjernelse af synlige tandsten. Til tandrensning hører en vurdering af periodontiet på hver enkelt tand. Er der dybe pocher? Fæstetab – vertikalt eller horisontalt? Recession eller hyperplasi af gingiva? Inflammation

i gingiva eller det øvrige periodontium (alveole, periodontale ligament, cementum)? Mobilitet af tanden? For en eksakt diagnosticering vil et tandrøntgenbillede ofte være indiceret. Først når mundhulen er diagnosticeret tilfredsstillende, kan den korrekte behandling initieres. En regelret tandrensning skal altså ikke foretages af urutinerede medarbejdere og ikke laves som en hurtig procedure sammen med negleklip i opvågningsfasen efter et andet kirurgisk indgreb.

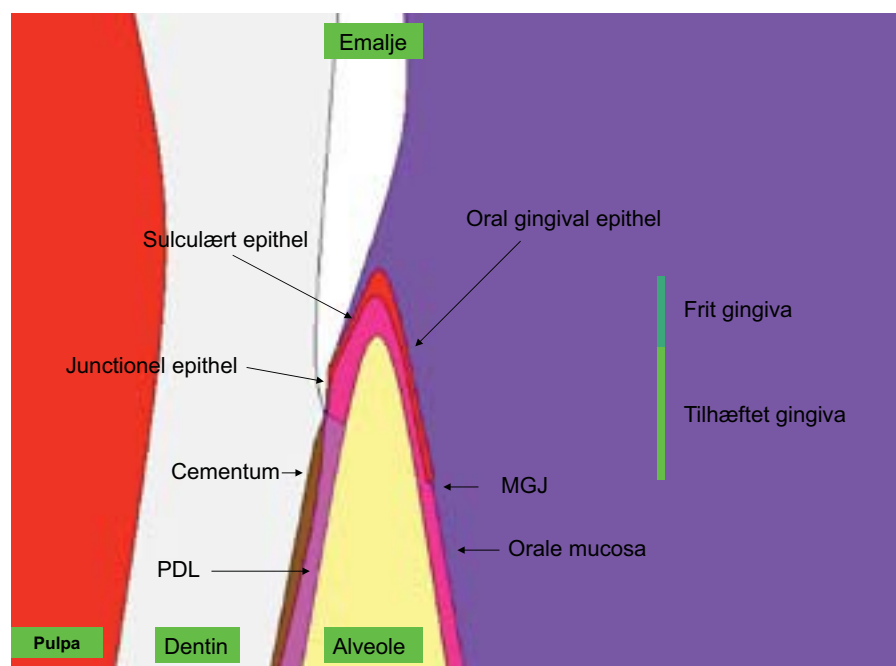
PERIODONTAL BEHANDLING

Vigtigheden af periodontale behandlinger har tidligere været fuldstændig overset, men er takket være en række entusiastiske kolleger over hele verden, de senere år blevet langt mere anerkendt. Flere praktiserende dyrlæger har opdaget, at man kan gøre en væsentlig forskel i livskvaliteten for patienterne ved at foretage egentlige periodontale behandlinger. Dyrlæger som tidligere med jævne mellemrum rensede tænder på patienterne, indtil tænderne var så dårlige til de måtte trækkes ud, kan nu med den korrekte periodontale behandling, bevare tænderne længere og – vigtigst af alt – nedbringe mængden af fysiske gener og systemiske påvirkninger, der følger af infektioner i mundhulen.

TANDKØDET ER VORES VEN

Det er gingivas faste tilhæftning til alveolen og tænderne som er barrieren, der holder mundhulens bakterier i skak. Periodontal behandling tilstræber derfor at bevare sundt gingiva og dets tilhæftning, samt fjerne plak, tandsten og infektion så ny tilhæftning kan etableres.

Målsætningen for periodontal be-

handling på hunde, er at bevare mindst to millimeter fast tilhæftet gingiva. Desuden skal den gingivale pouchdybde minimeres. Efter grundig oprensning af poucher, kan en vis grad af ny tilhæftning opnås. Der kan laves apikalt repositionerede flapper, laterale glideflapper, coronalt repositionerede flapper ved GTR (Guided Tissue Regeneration) eller blot åbne flapper til åben curettage af alveole og tænder.

Gingiva strækker sig fra mucogingivallinien (MGJ) op til spidsen at gingivapapillen og ned i pouchen til det periodontale ligament. Gingiva er opdelt i tilhæftet og frit gingiva. Det orale gingivale epithel er tykkere end det sulculære gingivale epithel, der beklæder inder-siden af pouchen. Det sulculære epithel ender i bunden af pouchen i en junctionel tilhæftning til tanden.

Gingiva er uelastisk og består bl.a. af en række fibrøse drag, der er arrangeret i op mod ti forskellige typer formationer, som hæfter på tænderne og alveolen. Det giver en meget fast tilhæftning.

FREMTIDENS DYRLÆGE

Da mere end tre ud af fire hunde og

katte har en behandlingskrævende tilstand i munden, er patientgrundlaget tilstede. Flere dyrlæger vil fremover komme til at arbejde mere kompetent med periodontal kirurgi og opleve hvordan dette hidtil ringe opdyrkede område vil skabe både omsætning og patienter med et bedre helbred. Udover dentalt røntgen, der er et ufravigeligt krav hvis man vil lave tandbehandling, skal der ikke laves større investeringer for at være udrustet til at udføre en rimelig periodontal behandling. Jeg tror mange kurser indenfor tandbehandling de kommende år vil fokusere på den periodontale behandling og især den kirurgiske del.

Begge fotos: Eksempel på periodontal kirurgi; kirurgisk kroneforlængelse vha en apikalt repositioneret flap som giver bedre retention for den guldkrone som skal sættes på tanden

